

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Економічна кібернетика

(назва програми)

другий (магістерський) рівень вищої освіти

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(код, назва галузі)

Спеціальність 051 Економіка

(шифр, назва спеціальності)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

«29» 05 2023 року,

протокол № 9

Введено в дію з 2023/2024 н. р.

наказом від «01» 06 2023 р.

№ 0114-1/227

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ПОЛОВКО

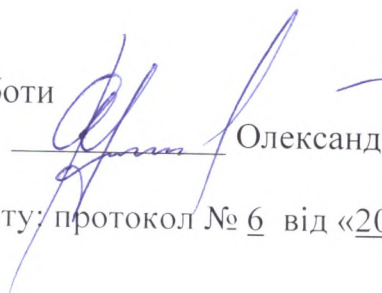
Харків 2023 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Економічна кібернетика»

Освітню програму розглянуто та схвалено:

1. Науково-методичній раді Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна протокол № 8 від «16» 05 2023 р.

Голова науково-методичної ради,
проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

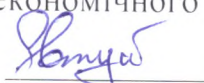
2. Вченій раді економічного факультету: протокол № 6 від «20» квітня 2023 р.

Голова Вченої ради економічного факультету

Олександр ДАВИДОВ

3. Науково-методичній комісії економічного факультету:
протокол № 9 від «19» квітня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії економічного факультету

Вікторія ЄВТУШЕНКО

4. Кафедрі економічної кібернетики та прикладної економіки:
протокол № 10 від «17» квітня 2023 р.

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.

Тамара МЕРКУЛОВА

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник робочої групи – гарант освітньої програми		
<i>Біткова Тетяна Вікторівна</i>	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки	кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки
Члени робочої групи		
<i>Петрова Анжела Юріївна</i>	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки	кандидат фізико-математичних наук, доцент
<i>Ніколасва Олена Георгіївна</i>	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки	кандидат фізико-математичних наук, доцент

До проектування освітньої програми долучені:

Представники роботодавців: Михайло Бойко (АТ «УКРЕКСІМБАНК»), Антонов Ігор (Gameloft, КНА studio), Шальнев В.В. (ТОВ «Нікс Солюшенс ЛТД»), Тимофійчук Тетяна (Sandi+).

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Стандарту вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» рівнем першим (бакалаврським) (затверджено і введено в дію наказом МОН № 1244 від 13.11.2018 р.).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Антонов Ігор (Gameloft, КНА studio).

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна Економічний факультет
Офіційна назва програми	Економічна кібернетика Economic Cybernetics
Ступінь вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Кваліфікація, що присвоюється	магістр з економіки, економічна кібернетика
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяця.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія НД-11 №2189547 від 03.07.17 р. виданий Міністерством освіти і науки України
Передумова	На навчання для здобуття ступеня магістра приймаються особи, які здобули ступінь бакалавра, ОКР спеціаліста за будь-якою спеціальністю.
Мова(и) викладання	Українська, англійська
Термін дії освітньої програми	31 вересня 2023 р. до 31 грудня 2024 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.econom.kharkov.ua/ http://www.cyber.kharkov.ua/page-bachelor-cyb.html
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка висококваліфікованих професіоналів з економіки, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і прикладними навичками, здатних розв'язувати складні дослідницькі, інноваційні та управлінські задачі і проблеми функціонування економічних систем різного рівня, що характеризуються невизначеністю умов та вимог.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка» Освітня програма «Економічна кібернетика» Об'єкт вивчення – сучасні економічні процеси та явища, наукові методи нормативного, кількісного, інституційного аналізу, інструментарій формування міжнародної, національної, регіональної, секторальної економічної політики та економіки підприємства.
Орієнтація освітньої програми	Програма орієнтована на засвоєння засад кібернетики, як фундаментальної науки об управлінні, та застосуванні її інструментарію для управління різноманітними соціально-економічними системами та проектами.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Посилення знань з економіки, математичного та комп'ютерного моделювання, прогнозування, інформаційних технологій для аналізу та розв'язанню теоретичних та прикладних проблем економіки та бізнесу
Особливості програми	Використання у навчальному процесі сучасних інформаційних систем та програмних продуктів.

	інформаційно-комунікаційного обладнання для аналізу даних, економічних досліджень та бізнес-розрахунків; можливість стажування у закордонних університетах у межах програм студентської мобільності та міжнародних проєктів; дисципліни програми можуть викладатися англійською мовою; застосовуються методи дистанційної форми навчання; доступні електронні версії навчальних матеріалів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть виконувати професійну діяльність економістів та аналітиків у сферах управління проєктами і програмами; інноваційно-інвестиційній сфері; маркетингу, логістики, оптимізації виробництва; а також діяльність розробників та аналітиків комп'ютерних систем. Займати посади фахівців; менеджерів; керівників малого та середнього бізнесу, структурних підрозділів; консультантів, молодших наукових співробітників, викладачів. Випускники мають достатню базу для професійного та кар'єрного зростання.
Подальше навчання	Можливість продовжувати освіту за третім (PhD) рівнем вищої освіти; підвищувати кваліфікацію шляхом навчання, стажування, тренінгів, тощо; отримувати додаткову післядипломну освіту.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програма розроблена на підставі студентсько-центрованого підходу із елементами проблемно-орієнтованого навчання та лабораторної практики. Застосовуються сучасні методи викладання і технології навчання; інформаційно-комунікаційні технології, спеціальне програмне забезпечення; методи дослідницької діяльності та презентації результатів досліджень. Передбачено застосування різноманітних методів навчання: кейсів, ігор, комп'ютерних експериментів, дискусій, командної роботи студентів, елементів самонавчання.
Оцінювання	Для поточного контролю знань та вмінь студентів передбачені тести, практика, лабораторні роботи, контрольні завдання, презентації. Підсумковий контроль здійснюється за чотирирівневою та дворівневою шкалою оцінювання.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

	<p>ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК5. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.</p> <p>ЗК7. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК8. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.</p>
<p>Спеціальні компетентності (СК)</p>	<p>СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.</p> <p>СК2. Здатність до професійної комунікації в сфері економіки іноземною мовою.</p> <p>СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.</p> <p>СК4. Здатність використовувати сучасні інформаційні технології, методи та прийоми дослідження економічних та соціальних процесів, адекватні встановленим потребам дослідження.</p> <p>СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.</p> <p>СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.</p> <p>СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.</p> <p>СК8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень.</p> <p>СК9. Здатність застосовувати науковий підхід до формування та виконання ефективних проектів у соціально-економічній сфері.</p> <p>СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.</p> <p>СК11*. Здатність планувати і розробляти проекти у сфері економіки, здійснювати її інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення.</p> <p>СК12*. Здатність до формалізації (математичної – в першу чергу) управлінських завдань з подальшим визначенням оптимальних методів їх вирішення.</p> <p>СК13*. Здатність до моделювання поведінки соціально-економічних відносин з подальшим прогнозом і прийняттям управлінських рішень.</p> <p>СК14*. Здатність до сприйняття нових концепцій цифрової економіки (приклад - криптовалюта) та адаптації суб'єктів соціально-економічних відносин до життєдіяльності в нових умовах.</p>

7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем. 2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності. 3. Вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово. 4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень. 5. Дотримуватися принципів академічної доброчесності. 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді. 7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень. 8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань. 9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень. 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. 12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики. 13. Оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем. 15. Організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проектів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	<p>Якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес з освітньої програми відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності (постанова Кабінету Міністрів України №365 від 24.03.2021р.)</p>

Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення, стан споруд, приміщень, навчальних площ, необхідних для організації якісного навчання магістрів зі спеціальності 051 «Економіка», відповідає ліцензійним вимогам. Усі навчальні та адміністративні приміщення відповідають вимогам техніки безпеки та забезпечують умови щодо освітлення та повітряного режиму. Студенти, які потребують гуртожиток, їм забезпечені. Всі студенти забезпечені обладнанням, устаткуванням та програмним забезпеченням спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, що забезпечують виконання навчального плану освітніх програм.</p>
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	<p>Навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки магістрів зі спеціальності 051 «Економіки», здійснюється згідно з затвердженими освітньо-професійною програмою, навчальним планом, вимогами нормативних та навчально-методичних документів з вищої освіти. Всі дисципліни навчального плану мають відповідне навчально-методичне та інформаційне забезпечення, зокрема робочі програми дисциплін, які включають заплановані результати навчання, порядок оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті; програми з усіх видів практичної підготовки; методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти.</p> <p>Всі дисципліни навчального плану підготовки магістрів зі спеціальності 051 «Економіка» забезпечені в достатньому обсязі навчальною та методичною літературою.</p> <p>Важлива роль в інформаційному забезпеченні підготовки магістрів зі спеціальності 051 «Економіка» належить Центральній науковій бібліотеці Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Академічна мобільність здійснюється на основі двосторонніх договорів між ХНУ імені В. Н. Каразіна та закладами вищої освіти. Допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання в закладах вищої освіти України.</p>
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Університет м. Лодзь (Польща), Грузинський технічний університет, м. Тбілісі (Грузія)</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	<p>Здійснюється на засадах прийнятих в ХНУ імені В. Н. Каразіна умов навчання іноземних здобувачів вищої освіти згідно вимог чинного законодавства.</p>

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

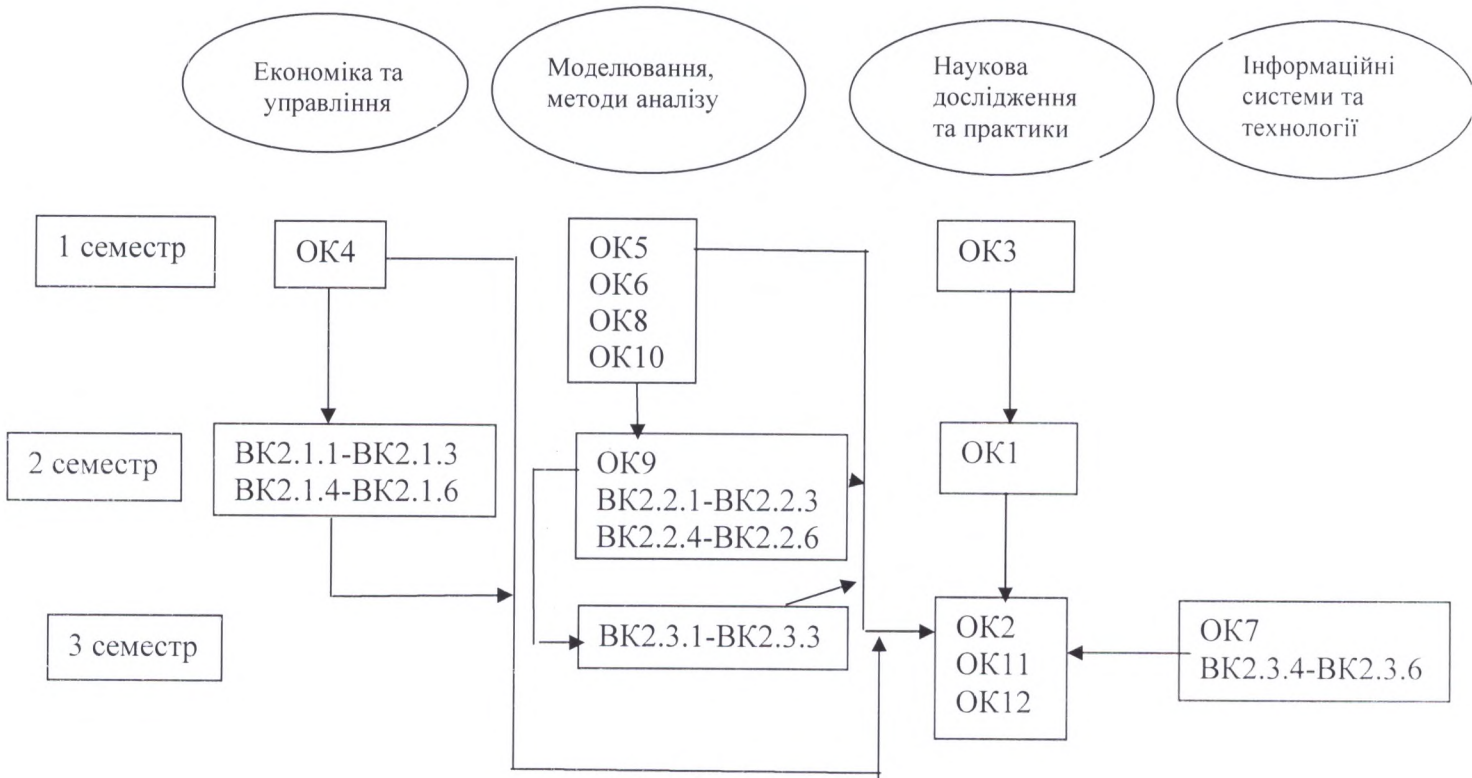
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1.	Методологія досліджень соціально-економічних процесів	3	екзамен
OK2.	Презентація наукових досліджень та академічна доброчесність	3	екзамен
OK3.	Глобальні проблеми сучасності	3	залік
OK4.	Національна економіка в умовах євроінтеграції	4	залік
OK5.	Економічна кібернетика	6	екзамен
OK6.	Сучасні технології моделювання економічних процесів	6	екзамен
OK7.	Корпоративні інформаційні системи	3	залік
OK8.	Прикладна економетрика I	6	екзамен
OK9.	Прикладна економетрика II	6	екзамен
OK10.	Економічний ризик та методи його вимірювання	5	залік
OK11.	Переддипломна практика	8	залік
OK12.	Виконання кваліфікаційної магістерської роботи	10	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		63	
Вибіркові компоненти ОП			
2.1. Цикл загальної підготовки			
Обираються 2 дисципліни за каталогом факультетських дисциплін із загальним обсягом <u>12</u> ЄКТС			
ВК2.1.1	Вибіркова дисципліна 1	6	екзамен
ВК2.1.2	Вибіркова дисципліна 2	6	
ВК2.1.3	Вибіркова дисципліна 3	6	
ВК2.1.4	Вибіркова дисципліна 4	6	екзамен
ВК2.1.5	Вибіркова дисципліна 5	6	
ВК2.1.6	Вибіркова дисципліна 6	6	
2.2 Цикл професійної (фахової) підготовки			
обираються 4 вибіркові фахові дисципліни з блоків дисциплін загальним обсягом 15 ЄКТС)			
Блок вибіркових дисциплін 1 (обирається 2 дисципліна із 6)			
ВК2.2.1	Вибіркова дисципліна 1	4	екзамен
ВК2.2.2	Вибіркова дисципліна 2	4	
ВК2.2.3	Вибіркова дисципліна 3	4	
ВК2.2.4	Вибіркова дисципліна 4	5	залік
ВК2.2.5	Вибіркова дисципліна 5	5	
ВК2.2.6	Вибіркова дисципліна 6	5	
Блок вибіркових дисциплін 2 (обирається 2 дисципліна із 6)			
ВК2.3.1	Вибіркова дисципліна 1	3	екзамен
ВК2.3.2	Вибіркова дисципліна 2	3	
ВК2.3.3	Вибіркова дисципліна 3	3	

ВК2.3.4	Вибіркова дисципліна 4	3	залік
ВК2.3.5	Вибіркова дисципліна 5	3	
ВК2.3.6	Вибіркова дисципліна 6	3	
Загальний обсяг вибірових компонент:		27	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90	

Каталоги вибірових дисциплін та описана процедура їх вибору розміщено на сайті <http://www.cyber.kharkov.ua/>

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження йому ступеня магістра із присвоєнням освітньої кваліфікації; магістр з економіки, економічна кібернетика.

Метою атестації є встановлення фактичної відповідності рівня освітньо-професійної підготовки випускників вимогам даної освітньо-професійної програми та ТСВО.

Принципами формування і реалізації системи засобів діагностики якості знань магістра з освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 – Економіка є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність, взаємодоповненість, актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність, відкритість, єдність вимог, предметність, валідність, варіативність.

Кваліфікаційна магістерська робота допускається до захисту перед атестаційною комісією за умови, що рівень її унікальності (оригінальності) відповідає нормативу, який затверджений ВНЗ. До атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які успішно виконали навчальний план і мають наукові публікації та апробації на наукових конференціях. Атестація випускників проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінки якості вирішення випускниками задач діяльності, передбачених даною ОПП. Кваліфікацію випускникам надає атестаційна комісія. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	OK1	OK2	OK3	OK4	OK5	OK6	OK7	OK8	OK9	OK10	OK11	OK12
ЗК1	+	+										+
ЗК2	+	+	+	+	+			+	+	+		+
ЗК3	+						+					
ЗК4											+	+
ЗК5		+			+							
ЗК6					+	+						
ЗК7		+	+									
ЗК8		+									+	+
СК1					+	+						
СК2				+							+	+
СК3		+					+	+	+		+	+
СК4					+	+	+	+	+		+	
СК5		+	+	+					+			
СК6												+
СК7					+					+		
СК8					+					+		
СК9		+										
СК10	+				+							
СК11					+		+					

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12
ПРН1	+	+			+							+
ПРН2	+		+								+	+
ПРН3		+		+								
ПРН4							+			+		
ПРН5	+	+										+
ПРН6					+							+
ПРН7		+				+					+	+
ПРН8					+			+	+		+	
ПРН9						+		+	+	+		
ПРН10					+	+	+	+	+			+
ПРН11		+	+	+	+							+
ПРН12									+			
ПРН13						+				+		
ПРН14	+				+							
ПРН15							+					+